

NETTVERK MARIN FORSØPLING SUNNMØRE

Rapport

Runde Miljøsenter ved Charlotte Hauge,
Louise Tackmann og Nils Roar Hareide
2019

Handelens
Miljøfond

Innhald

Bakgrunn	2
Oppretting av Nettverk Marin Forsøpling Sunnmøre	3
Mål for nettverksprosjektet	3
Aktivitetar i nettverket i 2019	4
Overføringsverdi for nettverksbygging i andre regionar.....	5
Erfaring og vidare arbeid med nettverket 2020.....	6
Konklusjon	7

Bakgrunn

Runde Miljøsenter (RMS) og Sunnmøre Friluftsråd fekk i 2019 midlar frå Handelens Miljøfond, Miljødirektoratet og SpareBank 1 Søre Sunnmøre til å etablere nettverk for strandryddarar på Sunnmøre i 2019. I tillegg har RMS gått inn i prosjektet med egne midlar. Nettverket vart oppretta i januar 2019 og vi har hatt to større seminar i løpet av året.

I feltarbeid registrerte Runde Miljøsenter at dei frivillige ryddarane følte seg åleine om arbeidet med å rydde strender. Dei delte også tankar om at det var vanskeleg å få ut informasjon om alt dei fann og at bedrifter ikkje tok dei på alvor, når dei tok kontakt for å formidle at bedrifta bidreg til forsøplinga.

Vi såg at det var fleire frivillige på Sunnmøre med denne attendemeldinga. Sjølv om det er korte avstandar mellom nokre avøyene, så visste ikkje strandryddarar om kvarandre.

RMS tok då kontakt med Sunnmøre Friluftsråd som har skjergardstenesta i regionen og som allereie hadde eit kontaktnett og høyrde om dei ville vere med på å halde eit seminar for frivillige strandryddarar på Sunnmøre.

Oppretting av Nettverk Marin Forsøpling Sunnmøre

I Januar 2019 hadde Sunnmøre sitt første arbeidsseminar for frivillige strandryddarar og andre. Arbeidsseminaret hadde kring 50 deltakarar (sjå lista i rapport frå seminaret) frå både frivillige, næringsliv, frivillige organisasjonar og offentlege organisasjonar. På dette seminaret vart det vedtatt å opprette Nettverk Marin Forsøpling Sunnmøre.

Les meir om seminaret vi hadde her:

<http://rundecentre.no/ny-samarbeidsarena-om-marin-forsopling-estabert-pa-sunnmore/>

Mål for nettverksprosjektet

På det første seminaret var det oppslutnad om følgjande mål for arbeidet med nettverket:

Hovudmål:

- Redusere marin og landbasert plastforsøpling
- Utveksle erfaring og informasjon
- Motivere til vidare arbeid

Delmål:

- Få plukkarar til å dele av kunnskapen sin frå feltet
- Vidareutvikling av rapporteringssystem
- Skaffe midlar til strandryddinga på Sunnmøre

Målgruppe:

- Frivillige (plukkarar, dykkarar med fleire)
- Lokalbefolking
- Lokale frivillige organisasjonar som driv innan same tema med lite midlar
- Lokale næringsaktørar
- Kommunar og Fylkeskommune
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Kommunar
- Miljødirektoratet
- Media

Nedslagsfelt: Region Sunnmøre

Aktivitetar i nettverket i 2019

Aktivitetar i nettverket	Utført i
Seminar januar 2019	Januar
Oppretting nettverk	Januar
Oppretting av Facebookside og andre kommunikasjonskanalar	Februar
Før fuglane kjem - storaksjon mars (måtte dessverre avlysast grunna storm)	
Strandryddeveka (oppfølging, deling og kommunikasjon)	Mai
Kunnskapsdeling om isopor (EPS), rydding og sortering med Vartdal plast og Hold Norge rent (HNR).	Juni
Uttesting av HNR sin prototype app for registrering i ryddeportalen	November
Aksjonar på Sunnmøre registrert	Delvis
Rydding av naturreservat saman med Senter for oljevern og marint miljø	September
Lage film om ryddinga og arrangementet og dele i sosiale medium	September
Seminar/arbeidsseminar Lepsøy	September
Storaksjon Holmerydding Ulstein Kommune (140 pers. deltok)	Oktober
Seminar Runde November (2-3 november)	November

Totalt har nettverket sine medlemmar utført om lag 80 større og mindre aksjonar. Vi tek då ikkje med alle dei frivillige som ryddar privat.

I nettverket vart vi einige om å opprette ei Facebook-gruppe for kommunikasjon, der vi tek opp utfordringar vi møter i kvardagen som frivillige strandryddarar. På sida blir det utveksla informasjon og idear om nye prosjekt, rekruttering av frivillige, bedrifter, kommunar og andre offentlege institusjonar. Sida finn de her: <https://www.facebook.com/groups/620270508419987/>

Nettverket samarbeider også om felles søknadar. Vi nyttar kvarandre sin kompetanse på ulike område, slik at vi kan få til meir effektiv rydding og rapportering. Den 15. oktober søkte vi Handelens Miljøfond om fleire midlar til å oppretthalde nettverket og utvikle det vidare, samtidig som vi søkte midlar til konkrete prosjekt i regi av nettverket.

Vi har gjennom vårt arbeid i 2019 vist at det nyttar å skape nettverk knytt til ei vanskeleg utfordring.

Vedlagt finn de også medlemslista til nettverket vårt.

Overføringsverdi for nettverksbygging i andre regionar

Kjernen i nettverksarbeidet er å få til samarbeid på tvers av områder og sektorar for å løyse ei felles utfordring. Det er eit fora der alle aktørar kan treffast og dele kunnskap frå grasrota og vidare oppover i hierarkiet. Nettverket har prioritert å arbeide med rydding på Sunnmøre. Dette gir nettverket ei sterk lokal forankring.

Dei fleste som ryddar frivillig har ein fast jobb i kvar dagane og har i liten grad tid og ressursar til å vere med på nasjonale og regionale seminar. Dermed har denne gruppa liten innflytelse på planlegging, organisering og prioritering av oppryddingsarbeidet. Desse personane må få ein sentral plass i det lokale nettverket.

På seminara som var gjennomførde i 2019 utfordra vi alle dei frivillige ryddarane til å halde foredrag om sine eigne aktivitetar og erfaringar. Dette gav stor inspirasjon for både tilhøyrarar og foredragshaldarar til vidare arbeid med marin forsøpling.

På seminara tok det del personar frå både kommunar, fylkeskommune, reinhaldsverk og nasjonale miljø-organisasjonar. Desse bidrog med kunnskap om finansieringsordningar, organisering av oppryddingsarbeid og rapportering.

Frå næringslivet var det invitert foredragshaldar som heldt innlegg om ulike typar fiskereiskap, materialtypar, etc. Dette bidrog til å heve kompetansen til de som ryddar slik at de får lettare ved å registrere rett og finne ut kor det dei finn kjem ifrå, noko dei frivillige sette stor pris på.

Det er også viktig å få på plass ein kommunikasjonskanal. Vi oppretta ei Facebook-gruppe som vår kanal, og det fungerte bra. På gruppa vert det delt aktuelle rapportar, artiklar, planlagde og gjennomførte strandryddingar, samarbeid, utsegn til media og spørsmål om funn.

Denne måten å arbeide på trur vi kan ha stor verdi også i andre regionar.

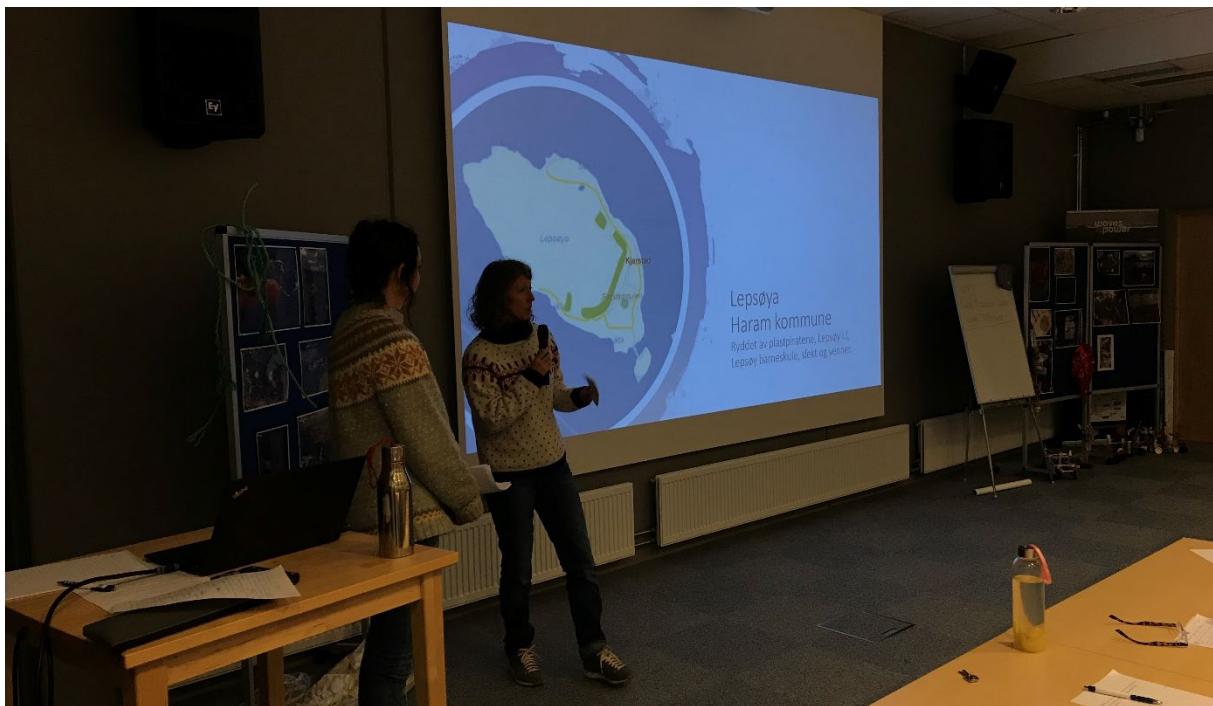
Figur 1 Per Frøystad frå Frøystad Fiskevegn A/S orienterer om korleis ein kan kjenne igjen tauverk frå fiskeri og oppdrett

Erfaring og vidare arbeid med nettverket 2020

Nettverket starta opp i 2019. Deltakarane i nettverket er einige om at arbeidet er verdifullt og har skapt nye moglegheiter for dei som ynskjer å engasjere seg i arbeidet med marin forsøpling.

For arbeidet vidare med nettverket vert det avgjerande om vi får midlar og støtte til nettverksbygginga. I 2020 ynskjer vi å fokusere på:

- Motivere dei frivillige strandryddane til vidare arbeid.
- Vidareføre det gode arbeidet som har blitt gjort i nettverket i 2019.
- Gi nettverket sine medlemmar anledning til å møtast gjennom seminar og møteplassar. Målet er å få til 3 større nettverkssamlingar i 2020 og få til møteplassar i tilknyting til ryddeaksjonar og andre typar samlingar som skjer på tvers av Sunnmøre.
- Lyfte kompetansen til dei frivillige både når det gjeld sjølve ryddinga men ikkje minst når det gjeld å registrere og dokumentere det dei finn i fjøra.
- Jobbe videre med å samle den kunnskapen som finst og blir skapt i nettverket og la den bli offentleg tilgjengeleg slik at fleire skal kunne få nytte av arbeidet vårt.
- Formidling med sikte på å gjere nettverket meir kjent i offentlegeita slik at det blir lettare for enda fleire ryddarar og næringsaktørar i området å finne nettverket og bli medlem viss dei ynskjer det.
- Drive meir aktiv rekruttering av medlemmar frå næringslivet til nettverket særleg innan næringane bygg, fiskeri og havbruk, som vi ser står for ein stor del av det søppelet vi finn her i området.

Figur 2 Plastpiratane orienterer om deira arbeid med opprydding på Lepsøya i 2018.

Konklusjon

Nettverksarbeidet har vore svært vellukka og har auka samhandling, kompetanseutvikling og entusiasme for plastopprydding på Sunnmøre.

Figur 3 Ryddeglede